

MAJKA KLAUDIJA

1875—1952.

Crkva je tek 1970. kanonizirala prvoga hrvatskoga sveca, sv. Nikolu Šibenčanina. Bio je to značajan i radostan dan za sve dobre katolike u našoj domovini, ali i dan značajnog pitanja: kako to da je kanoniziran samo jedan svetac u jednom od prvih kršćanskih naroda Evrope, u najvjernijem sinu Crkve od VII. stoljeća do danas? Kasnije su pokršteni i Česi, i Poljaci, i Mađari, ali svi su dobili svoje svece prije nas. Istina, mi imamo i štujemo nekoliko blaženih od Kotora, Trogira i Križevaca; u najnovije doba pišu se i spominju životopisi i uspomene naših svetih ljudi, ali veliko i bolno pitanje još uvijek očekuje svoj potpuni i iskreni odgovor. Mi, doduše, kad se radi o velikim propustima, volimo bacati krivnju na druge izvan nas, no činjenica je da je naš povijesni religiozni osjećaj, uza sve brojne svete ličnosti, apostolske duše i mučenike, prešao preko njih nevjerojatnom šutnjom i zaboravi i trajno skretao pažnju od tih šutljivih i poniznih svjedoka vjere i intimnih Kristovih prijatelja, prema neposrednim, vidljivim vrijednostima. Istina, nametnute okolnosti zaokupljale su prejako naše političke i kulturne energije čak i u svetištima savjesti, da nam se, s nepravom, pričinjalo nevažnim skretati pažnju na unutarnje individualno ostvarenje slobode u evanđeoskom duhu Isusovih Blaženstva kod naših vlastitih sinova.

Međutim, u posljednje vrijeme kao da nam se otvaraju oči za dublje tajne čovjeka kršćanina, koji s vanjskih formi i tradicionalnih navika želi prodrijeti u srž iskrene i osobne transformacije svoga bića i približiti pojam svetosti svim sferama svoga života, i to upravo u času dubokih kriza unutar same Crkve, koja je danas svima na ustima.

U toj novoj atmosferi i probuđenom duhovnom interesu za najdublje vrijednosti čovječanstva, i ne samo teološku, nego i mističku osnovu Crkve, u istaknutom naglašavanju zrelosti kršćanskih vjernika, naš se pogled zaustavlja i svraća na jednu poniznu i skromnu hrvatsku uršulinu, koja je zatvorena u svom varaždinskom samostanu, sublimirana u najvišem stupnju trajne molitve i po herojskoj kreposti vjere i ljubavi transformirana duhovno — »ta duša uronjena u Presveto Trojstvo« — postala misteriozni magnet svetaštva ne samo za svoje sestre nego i za čitav Varaždin kroz gotovo punih 50 godina.

Rođena je 17. I. 1875. u Đakovu od majke Glorije Hrvat i oca Ivana Boellein. Otac joj je umro mlad, dok je mala Jerina imala tek tri godine, tako da je njezin djed Karlo utjecao na njezin odgoj. Na sreću, to je bio svet čovjek, intiman prijatelj biskupa Strossmayera, odlikovan od Crkve »Ordenom sv. Sil-

vestra«. Taj uzoran vjernik stvorit će oko male Jerine transparentnu atmosferu, providencijalno prikladnu za njezin mistički poziv u Crkvi, koji će se objaviti već u ranom djetinjstvu i kasnije razviti u punini u strogom redu hrvatskih uršulinki.

Mladost će provesti sa svojom majkom u Zagrebu, odgajana kod č. ss. milosrdnica, gdje prima prvu Pričest u dobi od 12 godina, Pričest, koja će biti za nju pravi mistički udar od izvanredno dubokoga značenja, prvi pečat Zaručnika, o kojem će ona sama kasnije izjaviti: »Veliku sam milost primila na dan prve sv. Pričesti, dne 1. svibnja 1887. Nekoliko sati bila sam posve odsutna iz zemaljskog života, istrgnuta od svega stvorenog, a proniknuta prisutnošću Božjom. Osjećala sam Boga u sebi. Moja sreća bila je neopisiva.«

Uz to dragocjeno priznanje nadodala je: »Tu istu milost primila sam još dvaput u životu.« Znači da je ta izvanredna, nadnaravna, milost imala svoju jedinstveno-karakterističnu i konkretnu formu kad je pamćenje pronalazi istu takvu još dva puta u životu. Radi se o iskustvu prisutnosti Božje u nadnaravnoj poplavi duha kao ono kod prve Pričesti sv. Terezije od Maloga Isusa. Usred prazne buržajske sredine krajem XIX. stoljeća Isus u Hostiji pronalazi i na izvanredan način poziva k sebi svoje izabrane duše, koje će kroz pobjedu i trajnost ljubavi šaptati našoj generaciji gotovo istim jezikom ono što je tipična biblijska Zaručnica šaptala svome Zaručniku u Pjesmi nad Pjesmama: »Stavi me kao znak na srce, kao pečat na ruku svoju, jer ljubav je jaka kao smrt« (8,6).

Tako počinje život svetaca mističkoga tipa u Crkvi i naša Jerina će na misterioznom planu posvećenja naići, kako ćemo vidjeti, i na drugu neizbježivu značajku, na trpljenje Getsemanija i na svoj križni put. Do ulaska u varaždinski samostan uršulinske klauzure mlada djevojka trpi tražeći svoj put između svijeta, koji je želi, diveći se njezinoj ljepoti i dobroti i koji joj pruža veliko zadovoljstvo u studiju muzike, nudeći joj čak i simpatičnoga mladića za zaruke, i onih nutarnjih tajnih poziva u samoću. »Tko god je vidio njenu fotografiju, veli da se svetost odražava na toj mladoj figuri od 14 godina . . . Svi koji su joj se približili imali su osjećaj superiornog bića . . . Iz nje zrači nebeska atmosfera . . . Predosjećala se u njoj Božja odabranica.« To su sve od reda izjave svjedoka njezine mladosti.

U Zagrebu će 1896. susresti kod č. ss. milosrdnica ni više ni manje nego svetoga biskupa Langa kao ispovjednika, pa će i taj susret svetih osoba, kao uvijek, biti osobit znak Providnosti. Jerina je konačno našla svoj put: »Ušla je u naš samostan (u Varaždinu) okružena aureolom svetosti: sabrana, umrtvena, ponizna i poslušna; umrla svijetu, sav joj je interes za Boga i Božje stvari« — napisat će prvi njezin biograf, m. Marija Forst, o. s. U. Bilo je to 1904. godine. Te iste godine sav kršćanski svijet na poticaj sv. Pija X. slavi 50-godišnjicu proglašenja dogme o Bezgrešnom Začecu, pa naša mlada redovnica, pošto je po savjetu novoga, također svetog duhovnika, msgra Matije Štepinca, dobila svoje redovničko ime Klaudija (po velikom prijatelju Srca Isusova, isusovcu Klaudiju de la Colombière), žuri da po samostanskom običaju izabere još jedno suplementarno ime te sva sretna postaje zauvijek Marija Klaudija od Bezgrešnog Začeca.

1909. polaže svečane zavjete, 1915. će biti izabrana za prioricu, a za razdoblje od 1918. do 1921. po drugi put. Kratko i bez uvijanja, iskreno i jednostavno svjedoči m. Marija Forst: »Bila je sveta glavarica.« Poslije će preuzimati povremeno vodstvo novicijata i ostale razne službe asistentice, učiteljice mladih

profesa i tajnice. Već 1930. oboli, ali mnogo ozbiljnije i teže 1941. od tifusa. Otada se nikada neće oporaviti i proći će punih deset godina velikih fizičkih i duševnih patnja, od Getsemanija do Kalvarije, kroz sve kušnje poniženja i mističke purifikacije, sve do smrti 1952.

Ta kratka i suhoparna skica jednoga redovničkog života kroz punih 48 godina više skriva i pojednostavnjuje negoli što otkriva i dramatiizira život jedne osobe potpuno kontemplativnoga karaktera, koja osim toga skriva svoja svjetla i svoje tmine, štiti i nastoji da uvijek bude obična među običnima. Sa svim time varaždinski će samostan doživljavati za to vrijeme prebogato iskustvo jedne uistinu herojske kreposti vjere i osjećati u zajednici neku izvanrednu iradijaciju ljubavi u dnevnom susretu i finim smiješkom i blagim pogledom, koji sve poštuje i brine se kao ničiji. Od vremena do vremena iz usta te uvijek sabrane redovnice padne po koja riječ, jednostavna, ali nekako misteriozno blistava kao biser, čista kao zlato; prodire dublje nego ičija, transformira srca, tješi, diže, blaži i približava najdubljim misterijima kršćanstva. Sve se redovnice otimaju o njezine riječi i njezine misli i, srećom, skupljaju ih bilježeći ih kao sveto blago, svjesne da se tu nešto veliko događa, kao da se sam Duh Sveti spustio nad njihovu kuću. Dvije će od njih napisati prva dva izvještaja; jedna će novakinja sabrati »dragocjene mrvice moje predobre duhovne majke«, a druga će teološki spremna po »Pontificium Institutum Reginae Mundi« u Rimu prezentirati na francuskom jeziku tezu pod naslovom »Herojska krepost i njezino divno ostvarenje u životu m. Marije Klaudije« (1958).

Po naređenju glavarice i s dopuštenjem svoga ispovjelnika sama je m. Klaudija — kao ono nekoć sv. Terezija od Malog Isusa — morala staviti na papir nešto od čudesa koja su se zbila u njezinoj duši. Na žalost, to je samo nekoliko stranica, ali će ipak bar malo odgrnuti zastor koji je skrivao tajne Božje u toj svetoj redovnici. Zadnji reci glase: »Deus caritas est! To je ono, što se najvećom snagom objavilo u mom životu. Ako on hoće, dobra časna Majko, to vam može otkriti kada i kako bude htio...« Ona uklanja sebe da bi proslavila Boga; uvijek je i u svemu vidjela i afirmirala samo volju Božju i djelo Božje u svemu, što se po njoj moglo nazrijeti i što može objaviti samo on »kada i kako bude htio«.

Čas te spoznaje kao da je već tu! Zrno je palo u zemlju i kroz 20 godina skrivenosti počelo klijati u krasan cvijet, koji hoće da nam daruje Gospodin u ovom času tolikih kriza u njegovoj Crkvi i u svijetu.

Prvo, što nam otkriva, jest izvanredna milost, dok je još bila dijete: ukazuje joj se Hostija i ona je svjesna da je u toj Hostiji sam Isus. To će nekoliko puta ponoviti, čak šest mjeseci pred smrt. Taj mistički doživljaj Hostije, još u kolijevci, pa onaj pri prvoj Pričesti, jasno nam objavljuje bitan karakter njezine duhovnosti, koja će se sastojati u trajnoj prisutnosti Isusovoj.

M. Klaudija će nam saopćiti i ovo: »Već kao redovnica nekoliko puta sam jako uživala u Božjim savršenstvima.« To »uživala« treba shvatiti kao: iskustveno doživjela. To svjedoče njezine novakinje, koje je zadivljene slušaju kako posebnim žarom i u suzama ponavlja: »Bog je Bog! O kako su divne njegove savršenosti: Vječan je i nepromjenljiv, svudašnji i sveznajući, svet i pravedan, dobrotiv i milosrdan, istinit i vjeran.«

Ta će sveta duša detaljno opisati kako je doživjela da je Bog »vječan«, da je sama svetost i pravednost, u obadva slučaja na mistički objavljen način. Istina da Bog ljubi čovjeka objašnjava m. Klaudiji sve probleme. U ponoru brojnih i velikih patnji pri kraju njezina života, ponavlja: »... eto zašto nema

boli Križa, ni težine trpljenja«. Sve je uronjeno u Ljubav, u Svjetlo, sav vanjski svijet, i ona sama.

Druga karakteristika njezine duhovnosti je njena herojska vjera u miste-rij Presvetog Trojstva. »Njezina je duša sva uronjena u Presveto Trojstvo«, piše jedna redovnica. »Poplavljena ljubavlju, m. Klaudija to odiše u svim svojim razgovorima.« Druga opet sestra bilježi ovu njezinu izjavu: »Naš život nije ništa ako nije u Presvetom Trojstvu. Moramo se ukorijeniti u Presveto Trojstvo. Što je sunce u prirodi, to Presveto Trojstvo mora biti za našu dušu.«

Ima i jedna franjevačka crta u njezinoj duhovnosti: »Bog u nama i mi u njemu. To kao da nije dosta Božjoj ljubavi. I ljubav nas traži u svemu, da — posvuda nas traži... I u nerazumnim bićima. On nas traži u svemu...« Priroda joj nije indiferentna, sva bića kao da joj govore o dodiru Stvoritelja i postaju svjedoci njegove trajne akcije i kroz njihovu ljepotu ona nazrijeva duhovno svjetlo, koje ne zapažaju tjelesne oči nego vjera. »Svaki cvijet, svaka travka govori joj o Božjoj veličini... Kad smo s njom šetale po perivoju — piše jedna sestra — ona je bila ganuta do suza, promatrajući nebo ili kakav cvijet.« Sve joj hvali Boga; njegova Prisutnost objavljuje joj se preko stvorenja. Ona izražava u nutрини svoga duha spontanost, tako savršeno čistu da ona purificira sve čega se dotakne i, tako reći, oslobađa sve stvari i bića od veza, koje zarobljuju njihov pravi smisao i daje im na taj način njihovu nadnaravnu transparentiju. »Ona cijeni sav svijet bez razlike, jer nazire sliku Božju u dušama svih« — bilježi jedna sestra. »Veliko je njezino poštovanje prema bližnjemu« — zabilježiti će druga i citira je: »Mi smo slika Božja i zato je svaki čovjek dostojan našega poštovanja.« — »Ako joj se obrati koja redovnica, dok ona sjedi, smjesta ustaje, čak pred mladom.« — »Makar je nadem pri poslu, odmah bi ustala i ponizno pozdravila«, svjedoče sestre.

»Poštujte svaku od svojih sestara i nikad nećete uvrijediti Isusa... Čak i ona koja bi pogriješila posjeduje veliko dostojanstvo zbog svećanih zavjeta« — riječi su koje je zabilježila jedna novakinja.

M. Klaudija se divi ljudima, u svakome nalazi nešto lijepo, plemenito, dobro: »Ovo dijete Božje«, »ova Isusova zaručnica«, »ovaj Božji čovjek«, »gle, ona živi u Isusu« — to su njezini redoviti usklidi.

»Izgovarajući samu riječ Crkva, m. Klaudija je ganuta do suza... Ona, uvijek smirena i sabrana u Bogu, kad govori o bilo čemu u vezi s Crkvom, sva se pretvara u plamen, riječ joj postane jaka i živa, čvrsta i goruća. Osjetile bismo da joj govori sva duša... Ako biskup dolazi u samostan, to je za nju događaj: »Djeco, dolazi crkveni knez!« Mi smo opažale da je to za nju imalo poseban smisao višega reda jer je to izgovarala specijalnim nadahnućem.«

Mnogo cijeni svećenike... O njima govori s najvećim poštovanjem.

Nikad ne bira ispovjednika, za nju su svi svećenici u ispovjedaonici predstavnicima Božji. Najprije je imala za duhovnika msgra Matiju Stepinca, od kojega je primila sve. Mnogo godina poslije njegove smrti stalno je o njemu govorila kao o svecu. Nad mnogim patnjama svećenika plakala je kao da im je rođena mati. Sve želje, direktive i patnje Crkve duboko odzvanjaju u njezinoj duši. Enciklike Sv. Oca su za nju od primarnoga interesa.

Mogle bi se ispuniti čitave stranice prikazom njezine savršene poslušnosti, izvanrednih pokora, bratske ljubavi, o njoj samoj kao živom i realiziranom pravilu, po kojem ona nalazi svoje posvećenje kao i posvećenje svojih sestara. »Ona je savršena slika utjelovljene božanske ljubavi... Brojne su osobe kojima je

objavila Isusa, koji je u njoj živio. Ali nada sve ona je uvijek i odmah opraštala svako zlo i svaku slabost slijedeći Isusov primjer . . . M. Klaudija pokazuje osobitu ljubav prema onima koji joj čine zlo.«

Velike neprijatelje i progonitelje Crkve ona naziva »naša siromašna braća«. — Tešku bolest zadnjih godina, »strahovito ponižena«, podnosi smireno u vjeri, koja joj stalno otkriva volju Božju. »Bog je prisutan u našim patnjama i u svim našim borbama. Prepustimo se toj ljubavi, sklonimo se u Očevo krilo, gdje vlada trajan mir . . . Da, ja trpim, ali Bog to hoće . . . to je sve volja Božja . . . Ja očekujem s potpunim pouzdanjem dolazak Gospodinov. To je moje trajno raspoloženje. Dodi, Gospodine Isuse! Divna molitva, ponavljam je dan i noć: 'Bog, Bog, Bog!' Samo Bog . . . drugo nam ništa ne treba.'« To su šapari, koji padaju s već umornih usana naše »mučenice«, koja već živi u vječnosti više nego na zemlji. A također na zemlji, njezin je život bio trajna molitva tipično kontemplativnog karaktera; ona je po molitvi prisluškiivala šapate Duha Svetoga, jer izvan molitve nitko ne može naći svoj poziv na svetost.

»Što je to svetost? To je ljubiti Boga i bližnjega, a ljubiti znači pomoći. Pomoći druge posvuda gdje god se to može . . . Ljubiti znači služiti . . . Moramo imati veliko srce . . . Nesreća je kad netko posjeduje reformatorski duh i htio bi sav svijet ispravljati. Ako vam se nešto ne sviđa, nastojte vi biti bolji.«

U tim mislima nazrijevamo misiju m. Klaudije za naše doba, prepuno reformatora i kritičara naše stare Majke Crkve. Esencija svetosti je, kako se vidi iz duha naše uršulinke, shvaćena evanđeoski i crkveno, tj. misijski, a ne zatvoreno individualno, što također podsjeća na sv. Tereziju od Maloga Isusa.

Desetak godina prije blažene smrti m. Klaudija ulazi u stanje Isusove agonije. Prihvaća svoj križ sa svom snagom njezine duše; gubi vanjsku ljepotu, napušta je pamćenje, sve se više pretvara u ruinu, ali uza sve ona slijedi herojski božansko »Janje kud god ono ide« (Otkr 14, 4). Umirući s Isusom, sve više se približava Presvetom Trojstvu. Njezine zadnje riječi bit će: »Očekujem Gospodina s potpunim predanjem: suscipe me, Domine . . . Ništa se ne oslanjam na sebe, nego samo na Boga.«

Pitaju je: »Da li ćete ići ravno u nebo?« Ona odgovara: »Bilo da me Gospodin hoće uvesti ravno u nebo, lumen gloriae, bilo da hoće da čekam u čistilištu, to sasvim prepuštam njegovoj odluci.«

»Sva sam ponižena, ali sam sretna; ja neću ništa drugo doli volju Božju.« Sve redovnice ističu taj svjetao izraz njezine sreće i neke misteriozne nepomućene radosti usred svih patnja.

Nema toga što je može izbaciti iz njezina mira. Kad joj saopće nešto neugodno, ona će spokojno: »Drago dijete, molit ćemo.« »Kad govori o Bogu i o nebu, lice joj zrači zanosom i mirom svetaca.« I kad je bila teško bolesna, nije se tužila; neprestano se predavala Božjoj volji.

»Njezina osoba daje utisak da joj duša neprestano pjeva Magnifikat s Marijom«. Svi se sjećaju i spominju njezin lijepi smiješak . . . i pogled prepun blage dobrote, ljubavnosti i milinu . . . radost višega reda . . . nešto iz anđeoskoga i božanskoga svijeta, mistički pogled prepun nebeske ljubavnosti. Sve te varijacije neposrednih impresija njezinih sestara, na kraju, izražavaju jednu te istu realnost, koja karakterizira m. Klaudiju.

Početak 1952., malo prije smrti, m. glavarica je samilosno promatra jednoga dana, pa će joj postaviti pitanje, zapravo težak uzdah: »A što je to, majko, Isus učinio s vama?« — »On je učinio od mene žrtvu paljenicu«, odgovori

m. Klaudija mirno i s uvjerenjem, kao uvijek. »Što je to žrtva paljenica? — pita se sv. Augustin. — To je božanski oganj koji sve pali... on apsorbira našu smrtnost i to je žrtva... Iz smrti ćemo prijeći u život. To će tada biti žrtva.«

»Zar to nije odjek vječnosti? Ne znači li to da je bila ukorijenjena u Presvetom Trojstvu?«, uskliknut će jedna zadivljena sestra. Ispod svega toga krije se duboka, konkretna činjenica, koju su zabilježili svjedoci. Naime: Isus je osobno zatražio po mističnoj milosti od m. Klaudije žrtvu: »Žrtvuj se za Rusiju, jer već lupaju po pećini Petrovoj.« Njezin je brz odgovor bio: »Žrtvujem se za Rusiju.« Put velikih žrtava nije izabrala ona, inicijativa je uvijek dolazila od Boga. Ona sama to svjedoči. Desetak godina prije smrti, prepuna svake bijede, objavila se čitavoj svojoj okolini kao žrtva Božje pravde za slobodu Crkve. »Draga majko, jeste li se vi prikazali Isusu kao žrtva?« — »Ne, on me je od moje rane mladosti nukao na žrtvu.«

Put identifikacije, svojstven svakoj mistici, orijentirao je m. Klaudiju prema Isusovoj osobi, ignorirajući sve ostale probleme, asketske i moralne, budući da je njezin put određen zahtjevom ljubavi koja se ostvaruje u osobnom jedinstvu. Kod nje se ne radi o tom da nešto učini ovako ili onako, nego da Nekoga ljubi. Njezin pravi Ja izbija uvijek samo iz toga odnosa, uspostavljena na Prisutnosti, koja je ključ svega. Taj tipično »nupcijalni« put naše uršulinke ne podnosi nikada *ne*, tj. negativno gledište koje koči član od *da*. S kraja do na kraj njezina duhovnog puta radi se o sve dubljem životu, o sve većoj slobodi, o sve blistavijem djelovanju koje izvire iz sve originalnije osobnosti.

S druge strane, sve realnosti su joj, na neki način, ukorijenjene u Bogu i od njega primaju nutritivu i dostojanstvo do tolike mjere da kroz njih komunicira s Bogom, koji joj se objavljuje u svemu kao transparentna Prisutnost.

Gledati Boga, vidjeti se u njemu i za njega, s jednom jedinom brigom da bi joj pustili nazirati Njega, to je nesumnjivo pravi korijen poniznosti m. Klaudije, koja se kao takva gubi s vida, to je također korijen njene iskrenosti, koja, prešućujući sebe, uvijek biva spremna shvaćati potrebe drugih.

Zaboravljajući sebe, neprestano služeći i dižući drugoga, bližnjega, ona je svoju slobodu identificirala s darivanjem sebe; njezina žrtva za Crkvu je gašenje vlastite veličine. Htjela je da Bog može objaviti svoju veličinu i da svi oni koji su oko nje mogu naći svoj vlastiti prostor ljubavi.

M. Klaudija je bila istodobno žrtva i apostol; žrtva po dvostrukom zvanju: zvanju apostola i posvećene redovnice. To posvećenje zahtijeva identifikaciju s Raspetim, a pravi apostolat, ili spasavanje duša, nemoguće je bez Križa.

Drago nam je da neposredno nakon Marijina slavlja u Bistrici možemo objaviti Božjem narodu u Hrvatskoj ovaj skriveni mistički biser jedne hrvatske redovnice, biser koji se od prvoga časa svoga misterioznog poziva ovio Marijinom atmosferom, postavši Marija Klaudija od Bezgrešnog Začeca, i koja je čistoćom svoga duha shvatila po Duhu svu neizmjernu veličinu Marijinu, ostavivši nam ovaj zadivljeni usklik:

»Tko je svijetu dao ono što si mu Ti dala, o Marijo:

Otkupitelja, Učitelja, Vrhovnoga svećenika,

Put, Istinu i Život?«

Jedan uistinu nadahnut usklik: sva mariologija i sva kristologija!

I tako je naša dobra i lijepa djevojka Jerina iz Đakova postala Marija Klaudija od Bezgrešnog Začeca u Varaždinu, a ova, transformirana kroz herojske kreposti vjere, ufanja i ljubavi u zaručnicu Isusa Krista, da bi nas sve mirisom svoje svetosti povela prema misteriju Presvetoga Trojstva i postala novim svjedokom svetosti Crkve u Hrvatskoj.

Da bi se ovo svjedočanstvo moglo jednoga dana i službeno objaviti u univerzalnoj Crkvi, pomolimo se:

Bože, Oče malenih i poniznih, u koga se majka Klaudija toliko uzdala i koga je djetinji ljubila, udijeli svojoj ispaćenoj Crkvi milost koju Te molimo, i ako je na slavu Presvetoga Trojstva, proslavi svoju vjernu službenicu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Odobrenjem Bisk. ordinarijata u Dakovu, br. 1646 od 21. X 1959)